

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: M.K.**, bytem ..., *zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4*, proti **žalovanému: Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **30. 5. 2016**, čj. **684/DS/16-4**,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje ze dne 30. 5. 2016, čj. 684/DS/16-4, a rozhodnutí Městského úřadu Sokolov ze dne 20. 1. 2016, čj. 27380/2015/OP/VEMU-21, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11.228,- Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

Žalobci byla uložena pokuta ve výši 1.500,- Kč za správní delikt provozovatele motorového vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o silničním provozu*“) [rozhodnutí Městského úřadu

Sokolov ze dne 20. 1. 2016, čj. 27380/2015/OP/VEMU-21, ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Karlovarského kraje ze dne ze dne 30. 5. 2016, čj. 684/DS/16-4].

II. Žalobní body

V odstavcích 2 až 9 žaloby [= žalobní bod 1)] žalobce namítá, že na základě výzvy k úhradě určené částky sdělil správnímu orgánu prostřednictvím svého zástupce totožnost řidiče, který vozidlo řídil v předmětný čas. Správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Žalobce poskytl správnímu orgánu potřebnou součinnost (tj. oznámil osobu řidiče) a nelze mu tak přičítat k tíži řidičovu nekomunikaci. Pokud byl pokus o doručení výzvy k podání vysvětlení neúspěšný, měl správní orgán přistoupit k dalším možnostem doručení písemností, jako např. ustanovit osobě řidiče opatrovníka. Ze spisu přitom jasně vyplývá, že výzva k podání vysvětlení byla oznámenému řidiči doručena fikcí. Pro věc není rozhodné, zda si řidič výzvu osobně převzal, či zda byla doručena jiným způsobem; zásadní je, že výzva byla doručena. Povinností správního orgánu bylo podnikat veškeré možné kroky ke zjištění pachatele přestupku, přičemž správní orgán měl k dispozici vyjádření provozovatele o identitě řidiče, které nebylo nijak zpochybněno, např. správním rozhodnutím o uložení pokuty za správní delikt, spočívající v tom, že provozovatel neznal identitu řidiče, který řídil jeho vozidlo. Zejména však pro zahájení řízení o přestupku vůči oznámenému řidiči nebylo vůbec podstatné, zda si tento řidič přebírá písemnosti. Správní orgán proti němu mohl zahájit řízení doručením oznámení o zahájení řízení fikcí nebo opatrovníkovi. Žalobce vnímá postup správního orgánu jako účelový, neboť buď žalobce pravdivě uvedl, že jím provozované vozidlo řídil v předmětnou dobu pan F., a tedy správní orgán měl vést řízení o přestupku proti panu F., nebo žalobce totožnost uvedl nepravdivě, a v takovém případě měl správní orgán vést proti žalobci řízení o přestupku dle § 125c odst. 2 zákona o silničním provozu pro porušení § 10 odst. 1 písm. d) tohoto zákona. Pokud by správní orgán dospěl k závěru, že tvrzení provozovatele vozidla stran totožnosti řidiče není pravdivé, pak měl povinnost proti němu zahájit řízení o deliktu dle § 125c odst. 2 zákona o silničním provozu. Žalobce tedy zastává názor, že správní orgán nepodnikl dostatečné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku a řízení zahájil v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu; odložení věci správním orgánem dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích bylo předčasné, neboť úvahy, které správní orgán k jeho závěrům vedly, jsou nedostatečné.

V odstavcích 10 až 12 žaloby [= žalobní bod 2)] se uvádí, že řízení o správním deliktu provozovatele vozidla bylo vůči němu zahájeno na základě jednání řidiče, které není projednatelné jako správní delikt provozovatele vozidla. Pokud má být věc projednána jako správní delikt provozovatele vozidla, musí se jednat buď o nedovolené stání, nebo o přestupek zjištěný automatizovaným technickým prostředkem [§ 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu]. V předmětné věci je ale žalobce jako provozovatel vozidla viněn z toho, že řidič vozidla vjel do místa, kam byl vjezd zakázán. Nejedná se tedy o nedovolené zastavení či stání nebo o překročení nejvyšší povolené rychlosti, ale o zcela jiný přestupek. Z podkladů městské policie vyplývá, že automobil žalobce stál v místě, kam ani nebyl oprávněn vjet. Podle výroku rozhodnutí se ale řidič vozidla nedopustil přestupku vjetí do zákazu vjezdu a následně nedovoleného stání, ale pouze prvního zmiňovaného. V takovém případě věc ale následně nelze projednat jako správní delikt provozovatele vozidla. I kdyby se jednalo o „pouhou“ chybu výroku rozhodnutí, chyba je natolik zásadní, že odůvodňuje nezákonnost

celého rozhodnutí. K výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobce jen na okraj dodává, že se správního deliktu provozovatele vozidla nemohl dopustit z nedbalosti. U správních deliktů, kde se uplatní objektivní odpovědnost, není zkoumáno zavinění. Správní orgán tak nebyl oprávněn hodnotit, zda se žalobce dopustil správního deliktu úmyslně nebo z nedbalosti, neboť se správního deliktu nedopustil ani jednou z těchto možností.

V odstavcích 13 až 15 žaloby [= žalobní bod 3)] žalobce uvádí, že správní delikt provozovatele vozidla je již promlčen. Správní řád ani zákon o silničním provozu totiž nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Správní delikt však musí vykazovat znaky přestupku [§ 125f odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu], avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. K tomu srov. Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5: *Správní delikt provozovatele vozidla nelze projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší než 1 rok. Tuto analogii § 20 odst. 1 zákona o přestupcích doporučujeme uplatnit v souladu se zásadou správního řízení „in dubio mitius“*. Žalobce tak legitimně předpokládal, že žalovaný řízení o správním deliktu provozovatele vozidla zastaví.

V odstavcích 16 až 21 žaloby [= žalobní bod 4)] se namítá, že samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu zakotvuje presumpci odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče při užití vozidla, jehož je provozovatelem. Toto ustanovení obsahuje pravidlo vyžadující nesplnitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Provozovatel vozidla totiž nemůže učinit více, než poučit řidiče vozidla o tom, že má dodržovat dopravní předpisy, přinejmenším pokud řídí jeho vozidlo. Nicméně, osoba držící řidičské oprávnění musela absolvovat autoškolu a povinné závěrečné zkoušky, a tedy provozovatel vozidla je oprávněn se legitimně domnívat, že taková osoba zná své povinnosti. Ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu presumuje odpovědnost provozovatele vozidla za jednání řidiče. Tato premisa je zcela v rozporu s jednou se základních zásad soudního trestání a *per analogiam* i trestání správního, presumpcí neviny, neboť provozovatel vozidla je automaticky shledáván vinným. Omezení základního práva provozovatele vozidla svými negativními důsledky přesahuje klady, které představuje veřejný zájem na ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. Žalobce má proto za to, že aplikací ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu bylo zasaženo do jeho práv garantovaných Listinou základních práv a svobod.

III. Vyjádření žalovaného správního orgánu

Ad 1) Ze spisové dokumentace je zřejmé, že dle údajů k údajné osobě řidiče poskytnutých žalobcem se správnímu orgánu prvního stupně nepodařilo této osobě doručit předvolání k podání vysvětlení, když se písemnost vrátila zpět s poznámkou, že na žalobcem uvedené

adrese je adresát neznámý. Správní orgán prvního stupně následně předvolal žalobce k podání vysvětlení ve věci došlého oznámení o přestupku, žalobce však podání vysvětlení odmítl s tím, že by mohl vystavit sebe či osobu blízkou možnému postihu v řízení trestního charakteru. Žalovaný je toho názoru, že správní orgán byl při zjišťování osoby přestupce aktivní a vyčerpal všechny své možnosti.

Ad 2) Delikt ní jednání žalobce spočívalo v tom, že blíže neznámý řidič s vozidlem stál v působnosti dopravní značky B 1 „Zákaz vjezdu všech vozidel“ s dodatkovou tabulkou „mimo zásobování“, tedy v místě, kam kromě dodatkovou tabulkou označených vozidel není ostatním řidičům vjezd a následné stání dovoleno. Takové porušení povinnosti řidiče vykazuje známky přestupku ve smyslu zákona o silničním provozu a přitom nemělo za následek vznik nehodového děje ukončeného dopravní nehodou.

Ad 4) Žalovanému nepřisluší zkoumat legalitu právní normy, toto je vyhrazeno soudům. Žalovaný je toho názoru, že postupoval v souladu s platnými právními předpisy a žalobou napadené rozhodnutí považuje za zákonné.

K žalobě jako celku žalovaný s odkazem na výše uvedené trvá na tom, že v průběhu řízení nedošlo ke krácení práv žalobce a bylo vůči němu postupováno v souladu se zákonem. Námitky uváděné žalobcem považuje žalovaný za vyvrácené, bezpředmětné a neopodstatněné. Dle názoru žalovaného nelze ze skutečností uváděných žalobcem v podané žalobě prokázat či dovodit nezákonnost napadeného rozhodnutí či takové vady řízení, které by odůvodňovaly zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

1) Totožnost pachatele přestupku

Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt provozovatele vozidla podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a *a)* nezařadil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo *b)* řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

K tomuto ustanovení se správní soudy opakovaně vyjadřovaly.

V roce 2014 zaujal Nejvyšší správní soud názor, že „*Správní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona lze chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích [viz § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. ... Primárně tedy za spáchání delikt odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit a vést proti němu přestupkové řízení, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, čj. 1 As 131/2014-45).

V následujícím roce se Nejvyšší správní soud k uvedeným sporným otázkám obsáhle vyslovil takto: „Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, čj. 1 As 131/2014 – 45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktární jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>). Kasační soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014 – 21: „Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou.“. Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 8. 2014, čj. 30 A 92/2013 – 27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy

poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“ (rozsudek ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46).

Oprávnění „sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku“ [§ 125h odst. 6 věta první zákona o silničním provozu] nelze, jak uvedl Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 31. 10. 2016, čj. 57A 7/2016-50, vykládat v tom smyslu, že by provozovatel mohl za řidiče označit kohokoliv. Smyslem tohoto oprávnění je umožnit provozovateli sdělit správním orgánům údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku, neboť je to právě provozovatel vozidla, kdo na základě své předchozí úvahy umožnil jiné osobě užívat jím provozované vozidlo. Není obvyklé, aby vozidla byla půjčována osobám, o nichž provozovatel neví nic bližšího, které nezná nebo u nichž si pečlivě neověří jejich identitu a způsobilost vozidlo užívat. Z tohoto důvodu musí být provozovatel vozidla správním orgánům zásadně vždy schopen předestřít takovou skutkovou verzi reality, která se bude jevit jako věrohodná a která se bude moci stát předmětem dokazování, resp. učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. V případě souzeném Nejvyšším správním soudem například shora zmíněná autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, přiložila příslušnou nájemní smlouvu.

Žádnou takovou věrohodnou skutkovou verzi reality žalobce správním orgánům nepředestřel.

V daném případě soud ze správních spisů zjistil, že dne 26. 3. 2015 Městský úřad Sokolov vyzval žalobce k zaplacení určené částky s tím, že namísto zaplacení této částky může ve stanovené lhůtě správnímu orgánu písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce tyto údaje správnímu orgánu nesdělil. Dne 19. 5. 2015 Městský úřad Sokolov předvolal žalobce k podání vysvětlení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měla dopustit neznámá osoba dne 19. 2. 2015, na den 8. 7. 2015. Žalobce se k podání vysvětlení dne 8. 7. 2015 nedostavil. Podáním datovaným dne 8. 7. 2015 a došlým správnímu orgánu dne 10. 7. 2015 žalobce sdělil Městskému úřadu Sokolov, že dne 19. 2. 2015 měl vozidlo zapůjčené k užívání jeho přítel pan J.F., nar. ..., trvale bytem ... Vzhledem k tomu, že ho považuje za osobu blízkou, odepřel žalobce dále výpověď, neboť ho nechce vystavit riziku stíhání pro spáchání přestupku. Dne 17. 7. 2015 Městský úřad Sokolov předvolal k podání vysvětlení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měla dopustit neznámá osoba dne 19. 2. 2015, na den 20. 8. 2015 pana J.F. Zásilka s touto předvolávkou se vrátila správnímu orgánu prvního stupně zpět s tím, že adresát je na uvedené adrese neznámý a nemá

schránku. Dne 5. 8. 2015 Městský úřad Sokolov předvolal k podání vysvětlení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měla dopustit neznámá osoba dne 19. 2. 2015, pana J.F. na den 27. 8. 2015. Zásilka s touto předvolávkou se vrátila správnímu orgánu prvního stupně zpět s tím, že adresát je na uvedené adrese neznámý (nemá schránku), bylo předáno poučení a zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 10. 8. 2015 a nebyla vyzvednuta. Pan J. F. se k podání vysvětlení nedostavil. Dne 27. 8. 2015 Městský úřad Sokolov předvolal k podání vysvětlení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měla dopustit neznámá osoba dne 19. 2. 2015, žalobce na den 16. 9. 2015. Žalobce se k podání vysvětlení dne 16. 9. 2015 nedostavil. Podáním datovaným dne 15. 9. 2015 a došlým správnímu orgánu dne 16. 9. 2015 žalobce sdělil Městskému úřadu Sokolov, že se rozhodl v nadepsané věci odepřít výpověď, neboť jejím provedením by vystavil sebe nebo osobu sobě blízkou riziku postihu v řízení trestního charakteru. Dne 17. 9. 2015 Městský úřad Sokolov věc přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měla dopustit neznámá osoba dne 19. 2. 2015, podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil, neboť nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Za této situace nelze hovořit o tom, že by žalobce správním orgánům předestřel skutkovou verzi reality, která by se jevila jako věrohodná a vyžadovala by učinění dalších kroků ke zjištění pachatele přestupku. Za předložení věrohodné skutkové verze byl odpovědný žalobce; pokud této své odpovědnosti nedostál, nemůže tuto skutečnost klást k tíži správním orgánům.

Samotné tvrzení provozovatele vozidla spočívající v označení osoby, která v předmětné době vozidlo údajně řídila, nezakládá skutečnosti odůvodňující zahájení přestupkového řízení proti takto určené osobě a může pouze odůvodňovat předvolání údajného řidiče k podání vysvětlení. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně měla v rozhodnou dobu automobil v užívání a přestupek s ním spáchala. V daném případě však žalobce žádné takové okolnosti nepředložil.

Pokud jde o požadavek na opatrovníka či doručení oznámení o zahájení řízení o přestupku prostřednictvím institutu náhradního doručení, soud konstatuje, že tato argumentace žalobce není případná. Obezřetnost provozovatele vozidla nekončí splněním povinnosti podle § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, podle kterého provozovatel vozidla nesmí přikázat nebo svěřit samostatné řízení vozidla osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti. Provozovatel vozidla musí pečlivě vážit, komu své vozidlo svěří, neboť při pouhém prostém ověření si totožnosti řidiče stále riskuje, že tento řidič může být například nedostupný na sdělené adrese, a eventuelní důsledky jím zaviněného přestupku v konečném důsledku dopadnou na provozovatele vozidla. Tento důsledek je však spravedlivý, neboť to není stát, nýbrž provozovatel vozidla, kdo vozidlo přikazuje a svěřuje, a kdo si současně pro tuto negativní eventualitu může například s řidičem sjednat finanční záruku.

Vzhledem k uvedenému nemůže soud akceptovat námitku žalobce, že správní orgán prvního stupně měl pokračovat v šetření přestupku. V šetření přestupku by tento správní orgán pokračoval tehdy, měl-li by další informace o osobě pachatele přestupku, které by

získal zejména tím, že by žalobce předložil další identifikační údaje. Poněvadž však správní orgán prvního stupně žádnými dalšími relevantními informacemi o označeném řidiči nedisponoval, a také vzhledem k tomu, že již uplynula lhůta k zahájení přestupkového řízení podle § 67 odst. 3 zákona o přestupcích, věc odložil a zahájil řízení ve věci správního deliktu. Ve světle řečeného považuje soud postup správního orgánu směřující ke zjištění totožnosti osoby řidiče za naprosto dostačující.

K tomu zbývá dodat, že pro posouzení důvodnosti tohoto žalobního bodu není relevantní, zda správní orgán měl vést proti žalobci řízení o přestupku dle § 125c odst. 2 zákona o silničním provozu pro porušení § 10 odst. 1 písm. d) tohoto zákona.

S ohledem na uvedené nepovažuje soud námitky obsažené v odstavcích 2 až 9 žaloby za důvodné.

2) Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně

Správní delikt provozovatele vozidla byl v rozhodném období upraven zejména v § 125f zákona o silničním provozu.

Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 19. 1. 2013 do 30. 6. 2017) se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 19. 1. 2013 do 30. 6. 2017) právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud *a)* porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, *b)* porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a *c)* porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.

Hlavní výrok rozhodnutí Městského úřadu Sokolov ze dne 20. 1. 2016, čj. 27380/2015/OP/VEMU-21, zní:

Účastník řízení ...

se uznává vinným,

že dne 19.02.2015 okolo 20:15 hod. jako provozovatel motorového vozidla tovární značky BMW, registrační značky ..., nezajistil, aby bylo na pozemní komunikaci v ulici Křížová v obci Sokolov respektováno dopravní značení č. B 1 „Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)“,

tedy

jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích,

čímž spáchal

z nedbalosti správní delikt dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon

o silničním provozu), porušením povinnosti stanovené v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu,

za což se mu ukládá

pokuta dle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu a v souladu s § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu ve výši 1.500 Kč.

K tomu soud konstatuje, že k odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla musí být splněny všechny podmínky stanovené v § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 19. 1. 2013 do 30. 6. 2017). V daném případě ze dvou eventualit upravených pod písmenem a) připadá v úvahu neoprávněné zastavení nebo stání. K tomu se však ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvádí toliko to, že žalobce „nezajistil, aby bylo na pozemní komunikaci v ulici Křížová v obci Sokolov respektováno dopravní značení č. B 1 „Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)“. Žalobce namítá, že podle výroku rozhodnutí se ale řidič vozidla nedopustil přestupku vjetí do zákazu vjezdu a následně nedovoleného stání, ale pouze prvního zmiňovaného. Ani zdejší soud neshledává ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně deklaraci skutku podřaditelného pod neoprávněné zastavení nebo stání. Nejvyšší správní soud se vyjádřil tak, že „*vjíždění na plochu představuje předpoklad k následnému stání*“ (rozsudek ze dne 13. 4. 2017, čj. 10 As 324/2016-46). Jestliže vjíždění představuje toliko předpoklad k následnému (zastavení nebo) stání, nemůže je zahrnovat, ba co víc, ne každé vjíždění musí nutně končit zastavením nebo stáním v zapovězených částech pozemních komunikací. Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tedy nepokrývá podmínku odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt stanovenou v § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 19. 1. 2013 do 30. 6. 2017). Tento výrok tudíž není úplný a dostatečně určitý. Na tom nemůže nic změnit ani to, že naplnění předmětné podmínky lze dovodit z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Ve věci správné formulace výroku rozhodnutí v přezkoumávané věci by se měl Městský úřad Sokolov inspirovat praxí některých jiných obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Žalobce má pravdu také v tom, že odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla byla vyvozována bez ohledu na zavinění (ať už ve formě nedbalosti nebo úmyslu). Z tohoto důvodu správní orgán prvního stupně pochybil rovněž tím, že ve výroku svého rozhodnutí uvedl, že účastník řízení „... *spáchal z nedbalosti správní delikt* ...“. Odvolací správní orgán pak v dané případě pochybil tím, že z uvedených nedostatků nevyvodil patřičné závěry.

Námítky obsažené v odstavcích 10 až 12 žaloby byly tudíž soudem shledány důvodnými.

3) Zánik odpovědnosti za správní delikt

Zánik odpovědnosti za správní delikt se posuzuje podle právní úpravy účinné ke dni jeho spáchání.

Ke dni spáchání předmětného deliktu (= 19. 2. 2015) bylo účinné toto znění zákona o silničním provozu: Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4

let ode dne, kdy byl spáchán (§ 125e odst. 3). Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f (§ 125e odst. 5).

V daném případě byl správní delikt spáchán dne 19. 2. 2015 a Městský úřad Sokolov se o něm dozvěděl dne 24. 3. 2015 a řízení o něm zahájil dne 5. 10. 2015. Správní orgán se o správním deliktu dozvěděl doručením oznámení podezření ze spáchání přestupku (správního deliktu) od Městské policie Sokolov. Řízení o správním deliktu bylo zahájeno dnem, kdy žalobci byl doručen příkaz Městského úřadu Sokolov ze dne 1. 10. 2015, čj. 27380/2015/OP/VEMU-12. Příslušný správní orgán tedy evidentně zahájil řízení o správním deliktu před uplynutím dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, a současně před uplynutím čtyř let ode dne, kdy byl spáchán. K namítanému zániku odpovědnosti žalobce za správní delikt ze dne 19. 2. 2015 tudíž nedošlo.

V závěru Metodiky k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb. vydané pod čj. 8/2013-160/OST/5 Ministerstvo dopravy uvedlo: „*Správní delikt provozovatele vozidla nelze projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší než 1 rok. Tuto analogii § 20 odst. 1 zákona o přestupcích doporučujeme uplatnit v souladu se zásadou správního řízení „in dubio mitius“.*“.

K tomu soud uvádí, že následně byly pochybnosti ohledně zániku odpovědnosti za správní delikt rozptýleny změnou zákona o silničním provozu provedenou s účinností od 7. 11. 2014 zákonem č. 230/2014 Sb., takže ke dni spáchání předmětného deliktu se na zánik odpovědnosti za něj vztahovala výše uvedená zvláštní úprava a nebylo tudíž na ni možno aplikovat analogii § 20 odst. 1 zákona o přestupcích.

Vzhledem k uvedenému nepokládá soud námitky obsažené v odstavcích 13 až 15 žaloby za důvodné.

4) Namítaný rozpor s Listinou základních práv a svobod

Zdejšímu soudu je známo, že Krajský soud v Ostravě navrhl Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu pro namítaný rozpor tohoto ustanovení s ústavním pořádkem (vedeno pod sp. zn. Pl. ÚS 15/16).

Krajský soud v Plzni se tu však ztotožňuje s Nejvyšším správním soudem, který v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, čj. 6 As 73/2016-40, v bodě 23 odůvodnil a v bodě 24 shrnul, že zde není důvod k domněnce o protiústavnosti ust. § 10 odst. 3 ve spojení s § 125f zákona o silničním provozu:

„[24] Shrnutí a potvrzení, vezmeme-li v úvahu, že
- *právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 odst. 3 a § 125f zákona o silničním provozu je omezena na úzkou skupinu deliktů objektivně a spolehlivě zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez*

obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo spočívajících v neoprávněném zastavení nebo stání [§ 125f odst. 1 písm. a)],

- za podmínky, že takové porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu [pak by se plně uplatnila individuální odpovědnost pachatele na principu zavinění; § 125f odst. 1 písm. c)],

- kdy navíc nejde o odpovědnost absolutní, nýbrž s možností liberace z důvodů, které registrovaný provozovatel vozidla nemohl nijak ovlivnit [srov. § 125f odst. 5],

- a dokonce kdy – nad rámec nutného – podle zákonné konstrukce nastupuje odpovědnost provozovatele vozidla teprve sekundárně, tj. pouze v případě, že nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku nevedly k cíli [srov. § 125f odst. 4],

- a konečně přihlédneme-li k povaze a intenzitě této formy nepřímého nátlaku na provozovatele vozidla (limitovaná výše pokuty, absence ukládání bodů do registru řidičů), nemá Nejvyšší správní soud ve světle výše zmíněné judikatury Evropského soudu pro lidská práva (a zatím sporé judikatury Ústavního soudu – usnesení sp. zn. I. ÚS 508/15 ze dne 22. prosince 2015) vážný důvod pochybovat o tom, že předmětná právní úprava v testu ústavnosti ob stojí.“

Senát 30A Krajského soudu v Plzni v této otázce zcela souhlasí s názorem senátu 57A zdejšího soudu i senátů některých jiných krajských soudů a plně odkazuje např. na rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 6. 2017, čj. 57A 91/2016-35, ze dne 27. 6. 2017, čj. 57A 93/2016-36, a ze dne 27. 6. 2017, čj. 57A 9/2017-30, jakož i např. na rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2017, čj. 30A 87/2016-29, a ze dne 8. 6. 2017, čj. 30A 110/2016-30.

Námítky obsažené v odstavcích 16 až 21 žaloby jsou tudíž nedůvodné.

V. Celkový závěr a náklady řízení

Jelikož žaloba je ve výše uvedeném rozsahu důvodná, soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a ze stejného důvodu podle § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo [neboť uvedené procesní vady nejsou bez újmy instance odstranitelné jen aktivitou odvolacího správního orgánu], a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. současně vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím soudu o věci samé bez jednání.

Úspěšný žalobce má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **11.228,- Kč**, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3.000,- Kč, z odměny advokáta za dva úkony právní služby po 3.100,- Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (6.200,- + DPH = 7.502,- Kč) a z náhrady hotových výdajů – výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné za dva úkony právní služby po 300,- Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu (600,- + DPH = 726,- Kč).

Za úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu se považují 1) převzetí a příprava zastoupení a 2) žaloba. Za úkon právní služby nelze uznat repliku, protože vyjádření žalobce k vyjádření žalovaného nebylo podáno. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 26. července 2017

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Martina Kerberová